

Si cujus clerici uxor fuerit moechata, et scierit eam maritus suus moechari, et non eam statim projecerit, nec in fine accipiat communionem: ne ab his, qui exemplum bonae conversationis esse debent, ab eis videantur scelerum magisteria procedere.

66. De his, qui praevignas suas ducunt.

Si quis praevignam suam duxerit uxorem; eo quod sit incestus, placuit, nec in fine dandam esse ei communionem.

67. De conjugio catechumena foeminae.

Prohibendum, ne qua fidelis, vel catechumena, aut comatos, aut viros cinerarios habeant. Quaecumque hoc fecerint, à communione arceantur.

68. De catechumena adultera, quae filium necat.

Catechumena, si per adulterium conceperit et praefocaverit, placuit in fine baptizari.

69. De viris conjugatis, postea in adulterium lapsis.

Si quis forte, habens uxorem, semel fuerit lapsus, placuit, eum quinquennium agere de ea re poenitentiam et sic reconciliari; nisi necessitas infirmitatis coegerit, ante tempus dare communionem. Hoc et circa foeminas observandum.

70. De foeminis, quae consciis maritis adulterant.

Si cum conscientia mariti, uxor fuerit moechata, placuit, nec in fine dandam esse communionem: si verò eam reliquerit, post decem annos accipiat communionem.

71. De stupratoribus puerorum.

Stupratoribus puerorum, nec in fine dandam esse communionem.

72. De viduis moechis, si eundem postea maritum duxerint.

Si qua vidua fuerit moechata, et eundem postea habuerit maritum, post quinquennii tempus, acta legitimâ poenitentia, placuit, eam communioni reconciliari: si alium duxerit, relicto illo, nec in fine dandam ei esse communionem: vel si fuerit ille fidelis, quem accepit, communionem non accipiat, nisi post decem annos, acta legitimâ poenitentia; nisi infirmitas coegerit velocius dare communionem.

73. De delatoribus.

Delator si quis extiterit fidelis, et per delationem ejus aliquis fuerit proscriptus, vel interfectus, placuit, eum nec in fine, accipere communionem. Si levior causa fuerit, intra quinquennium, accipere

poterit communionem. Si catechumenus fuerit, post quinquennii tempora, admittatur ad baptismum.

74. De falsis testibus.

Falsus testis, prout est crimen abstinebitur: si tamen non fuerit mortale quod objecit, et probaverit; quod non tacuerit, biennii tempore abstineatur: si autem non probaverit conventui clericorum, placuit, per quinquennium abstinere.

75. De his, qui sacerdotes vel ministros accusant, nec probant.

Si quis autem Episcopum, vel Presbyterum, aut Diaconum falsis criminibus appetierit, et probare non potuerit, nec in fine dandam ei communionem.

76. De Diaconibus, qui, ante honorem, peccasse probantur.

Si quis Diaconum se permiserit ordinari, et postea fuerit detectus in crimine mortis, quod aliquando commiserit; si sponte fuerit confessus, placuit, eum, acta legitimâ poenitentia, post triennium, accipere communionem. Quod si alius, eum detexerit, post quinquennium, acta poenitentia, accipere communionem laicam debere.

77. De baptizatis, qui nondum confirmati moriuntur.

Si quis Diaconus regens plebem, sine Episcopo, vel presbytero aliquos baptizaverit, Episcopus eos per benedictionem perficere debet. Quod si ante de seculo recesserint, sub fide, qua quis credidit, poterit esse justus.

78. De fidelibus conjugatis, si cum Judaea, vel Gentili, moechati fuerint.

Si quis fidelis, habens uxorem, cum Judaea, vel Gentili, fuerit moechatus, à communione arceatur. Quod si alius eum detexerit, post quinquennium, acta legitimâ poenitentia, poterit Dominicae sociari communioni.

79. De his, qui tabulâ ludunt.

Si quis fidelis aleâ, id est, tabulâ luserit nummos, placuit, eum abstinere: et si emmendatus cessaverit, post annum poterit reconciliari communioni.

80. De libertis.

Prohibendum est, ut liberti quorum patroni in seculo fuerint, ad clericum non promoveantur.

81. De foeminarum epistolis.

Ne foeminae suo potius, absque maritorum nominibus, laicis scri-

bere audeant, quae fideles sunt, vel litteras alicujus pacificas ad suum solum nomen scriptas accipiant.

APÉNDICE NÚM. 5.

Persecucion de Osio segun san Atanasio.

(*Sancti Athanasii opera. — Historia Arianorum ad Monachos: ex edit. Maurina: Paris, 1698, t. I, pag. 368.*)

§ 42, 43, 45 et 46. — Post talia tamque multa facinora nihil se perfecisse rati impii, quamdiu magnus Osius eorum malignitatem expertus non esset; ad tam venerabilem senem furorem suum propagare studuerunt: non patrem Episcoporum, non confessorem virum reveriti sunt, non Episcopatus tempus, in quo plus sexaginta annos exegerat, erubuere, sed posthabitis despectisque caeteris omnibus, sola haeresis cordi fuit: homines sanè, qui nec Deum timent, neque hominem reverentur. Constantium igitur adeuntes, his sermonibus alloquuntur. — Nihil non egimus: Romanorum Episcopum in exsilium ablegavimus, et ante illum permultos alios Episcopos: omnia loca formidine replevimus. Sed nihil nobis tanta sua gesta juvabunt, nihil dum à nobis rectè factum, quamdiu Osius illaesus remanserit. Nam dum apud suos ipse degit, omnes in suis Ecclesiis remanent, potest quippe ille verbo fideque sua omnes adversum nos inducere. Hic et synodis praeesse solet, ejusque litteris ubique omnes obtemperant. Hic Nicoenam fidem edidit, Arianosque ut haereticos ubique habuit. Si igitur remanserit ille, inutile nobis fuerit aliorum exsilium: mox enim de medio tollenda nostra haeresis est. Et hunc ergo persequi incipias: nec virum quamvis aetate grandaevum miserere, nescit quippe nostra haeresis vel senem canitiem venerari.

His auditis Imperator, nihil cunctatus, cum virum senisque gravitatem probè nosset litteris illi suis praecepit ut se conveniret, quo tempore Liberium pertentare incipiebat. Accedentem illum rogabat solitisque verbis, quibus scilicet alios decipere consueverat, hortabatur, ut adversum nos scriberet et cum Arianis communicaret.

Senex qui rei hujusce vel auditum aegrè ferret, indignatus quod hujusmodi quidpiam vel proferre ausus fuisset; Imperatorem verbis

suis perculsum de sententia deduxit, atque ita in patriam et in Ecclesiam suam remigravit. Sed cum haeretici haud sine querelis et lamentis denuò instigarent, hortarenturque Eunuchi ut magis, magisque concitarent, litteras demum Imperator mittit, interminaturque: hinc Osius afficitur contumeliis neque tamen insidiarum metu de sententia dimovetur. Sed cum perstaret firmus in proposito suo: cum fidei suae domum supra petram aedificasset, nihiloque validiores quam stillas, ventorumque flatus epistolarum minas reputaret, cum fiducia adversus haeresim loquutus est. Plerisque igitur à Constantio missis epistolis, ubi modò virum adulabatur quasi patrem, modò minabatur, exulesque nominabat, haec aiens: Tu ne solus etiamnum haeresi infestus permanebis? Obsequere ac scribe contra Athanasium: quicumque enim adversus illum scripserit, hic planè arianicè nobiscum sentiet; nihil deformidavit Osius, sed, tametsi contumeliis lacessitus, haec scripsit. Ejusque nos epistolam legimus... (*La carta de Osio que san Atanasio colocó al fin de la Historia del Arianismo la intercalaron los copistas en este paraje: puede verse traducida al castellano en el tomo X de la España sagrada, trat. 33, cap. 5, n. 37, por lo que no la insertamos aquí.*)

45. Haec illa fuit Abrahamici senis verè Osii¹, id est, Sancti, sententia. Ille verò nec insidiarum finem fecit, neque desiit obtentum adversus illum perquirere; sed perstitit gravitèr interminando, ut eum aut vi à sententia deduceret, aut non obsequentem pelleret in exsilium. Ac quemadmodum Babylonici Duces et Satrapae, cum incusandi Danielis occasionem captarent, non nisi in lege Dei sui illam invenere; ita et nunc impietatis Satrapae nullam aliam potuere adversus senem vel cominisci.

Nulli quippè notus non erat ille verè Osius, id est, Sanctus, cujus inculcata vita erat, nisi eo nomine, quod haeresim odio haberet. Hunc itaque calumniatur, non perinde atque ille Dario delatus fuit, invitus quippè Darius criminationem in Daniele audivit: sed sicut Jezabel Nabothum ac ut Judaei apud Haerodem, his verbis: Non modò non subscripsit ille adversus Athanasium, sed nos etiam ejus gratia damnat: itaque haeresim aversatur, ut caeteros litteris hortetur, necem ut potius subeant, quam veritatis proditores evadant. Nam,

¹ Obsérvense estas palabras de san Atanasio que no hubiera proferido seguramente á ser cierta su apostasia posterior.